

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 16.6.2023
COM(2023) 312 final

ANNEX

ANNEX

tal-

Proposta ghal Decizjoni tal-Kunsill

**dwar l-iffirmar, f'isem l-Unjoni Ewropea, tal-Ftehim għall-Faċilitazzjoni tal-Investiment
Sostenibbli bejn l-Unjoni Ewropea u r-Repubblika tal-Angola**

FTEHIM GHALL-FACILITAZZJONI TAL-INVESTIMENT SOSTENIBBLI
BEJN L-UNJONI EWROPEA U R-REPUBBLIKA TAL-ANGOLA

Kontenut

Kapitolu I	Dispożizzjonijiet ġenerali
Kapitolu II	Trasparenza u prevedibbiltà
Kapitolu III	Simplifikazzjoni tal-proċeduri ta' awtorizzazzjoni
Kapitolu IV	Punti fokali u involviment tal-partijiet ikkonċernati
Kapitolu V	Investiment u żvilupp sostenibbli
Kapitolu VI	Evitar u soluzzjoni ta' tilwim
Kapitolu VII	Dispożizzjonijiet ta' kooperazzjoni u istituzzjonali
Kapitolu VIII	Dispożizzjonijiet finali

PREAMBOLU

L-UNJONI EWROPEA, minn hawn 'il quddiem imsejha "l-Unjoni",

u

R-REPUBBLIKA TAL-ANGOLA, minn hawn 'il quddiem imsejha "l-Angola",

minn hawn 'il quddiem imsejha b'mod kongunt "il-Partijiet" jew imsejha individwalment "il-Parti",

FILWAQT LI JIKKUNSIDRAW ix-xewqa tagħhom li jkomplu jsaħħu r-rabtiet ekonomiċi tagħhom u jstabilixxu relazzjonijiet mill-qrib u dejjiema bbażati fuq sħubija u kooperazzjoni bil-għan li jippromwovu l-iżvilupp sostenibbli;

FILWAQT LI JIXTIEQU jimmobilizzaw u jżommu l-investment, johlqu opportunitajiet godda ta' impjeg, u jtejbu l-istandards tal-għajxien fit-territorji tagħhom;

FILWAQT LI JIRRIKONOXXU l-htiega li jiġi ffacilitat l-investment billi jittejbu t-trasparenza u l-prevedibbiltà, jiġu ssimplifikati l-proċeduri ta' awtorizzazzjoni u jiġu involuti l-partijiet ikkonċernati biex tittejjeb il-klima tal-investment;

FILWAQT LI HUMA KONVINTI li l-miżuri ta' faċilitazzjoni tal-investment itejbu l-investment f'intrapriżi mikro, żgħar u ta' daqs medju u minnhom (minn hawn 'il quddiem imsejha "MSMEs");

FILWAQT LI JIRRIKONOXXU li l-investment jista' jappoġġa l-iżvilupp sostenibbli, ittkabbir ekonomiku, id-diversifikazzjoni tal-attivitajiet ekonomiċi, u jikkontribwixxi għall-ilħuq tal-għanijiet definiti fl-ambitu tal-Agenda 2030 tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Iżvilupp

Sostenibbli, adottata fil-25 ta' Settembru 2015 mill-Assemblea Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti (minn hawn 'il quddiem imsejha "Agenda 2030 tan-NU");

FILWAQT LI JIRRIKONOXXU l-importanza tal-assistenza teknika u l-bini tal-kapaċità għall-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim;

FILWAQT LI JTENNU l-impenn tagħhom li jirrispettaw il-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti u filwaqt li jqisu l-prinċipji artikolati fid-Dikjarazzjoni Universali tad-Drittijiet tal-Bniedem;

FILWAQT LI JQISU l-Ftehim ta' Sħubija bejn il-membri tal-Grupp tal-Istati Afrikani, tal-Karibew u tal-Paċifiku, minn banda waħda, u l-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, min-naħa l-oħra, iffirmit f'Cotonou fit-23 ta' Ġunju 2000 (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ "il-Ftehim ta' Cotonou"), inklużi l-elementi essenzjali u fundamentali tiegħu;

QABLU FUQ DAN LI ĠEJ:

KAPITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

ARTIKOLU 1

Objettivi

Dan il-Ftehim għandu l-għan li jiffaċilita l-attrazzjoni, l-espansjoni u ż-żamma ta' investiment dirett barrani bejn il-Partijiet għall-finijiet ta' diversifikazzjoni ekonomika u żvilupp sostenibbli.

ARTIKOLU 2

Kamp ta' applikazzjoni

1. Dan il-Ftehim japplika għall-miżuri adottati jew miżmuma mill-Partijiet li jaffettwaw l-investment.
2. Il-Partijiet itennu d-dritt li jirregolaw fit-territorji tagħhom biex jilħqu objettivi ta' politika legittimi, bħall-ħarsien tas-saħħa pubblika, is-servizzi soċjali, l-edukazzjoni pubblika, is-sikurezza, l-ambjent, inkluż it-tibdil fil-klima, il-morali pubbliċi, il-protezzjoni soċjali, il-protezzjoni tal-konsumatur, il-privatezza u l-protezzjoni tad-*data*, u l-promozzjoni u l-protezzjoni tad-diversità kulturali.
3. Dan il-Ftehim ma joħloqx jew ma jimmodifikax impenji relatati mal-liberalizzazzjoni tal-investimenti, u lanqas ma joħloq jew jimmodifika regoli dwar il-protezzjoni ta' investituri stabbiliti fit-territorji tal-Partijiet, jew tal-investimenti tagħhom, jew dwar is-soluzzjoni tat-tilwim bejn l-investituri u l-Istat.

ARTIKOLU 3

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan il-Ftehim, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (a) “attivitajiet imwettqa fl-eżerċitar ta' awtorità governattiva” tfisser attivitajiet li jitwettqu, inklużi servizzi li jiġu furnuti, la fuq bażi kummerċjali u lanqas f'kompetizzjoni ma' operatur ekonomiku wieħed jew aktar;

- (b) “awtorizzazzjoni” tfisser il-permess biex titwettaq kwalunkwe attività ekonomika relatata ma’ investment, li jirriżulta minn proċedura li investitur jeħtieġlu jaderixxi magħha sabiex juri konformità mar-rekwiżiti meħtieġa;
- (c) “awtorità kompetenti” tfisser gvern jew awtorità ċentrali, reġjonali jew lokali jew korp mhux governattiv li jeżerċitaw is-setgħat delegati minn gvernijiet jew minn awtoritajiet ċentrali, reġjonali jew lokali, li jkunu intitolati jiehdu deċiżjoni dwar l-awtorizzazzjoni;
- (d) “attività ekonomika” tfisser kwalunkwe attività ta’ natura industrijali, kummerċjali jew professjonali jew attivitajiet ta’ nies tas-sengħa, inkluża l-provvista ta’ servizzi, hliet għal attivitajiet imwettqa fl-eżerċizzju ta’ awtorità governattiva;
- (e) “intrapriża” tfisser persuna ġuridika jew fergħa jew uffiċċju rappreżentattiv ta’ persuna ġuridika;
- (f) “stabbiliment” tfisser l-istabbiliment jew l-akkwist ta’ persuna ġuridika, inkluż permezz ta’ partecipazzjoni kapitali, jew permezz tal-ħolqien ta’ fergħa jew ta’ uffiċċju rappreżentattiv, fit-territorju ta’ Parti, bil-għan li jinħolqu jew jinżammu rabtiet ekonomiċi dejjiema;
- (g) “investment” tfisser: l-istabbiliment u l-operazzjoni biex jitwettqu attivitajiet ekonomiċi minn investituri ta’ Parti waħda fit-territorju tal-Parti l-oħra;
- (h) “investitur ta’ Parti” tfisser persuna fiżika jew ġuridika ta’ Parti li tfittex li tistabbilixxi, li qed tistabbilixxi, jew li stabbiliet intrapriża f’konformità mas-subparagrafu (f), fit-territorju tal-Parti l-oħra;
- (i) “persuna ġuridika” tfisser kwalunkwe entità legali debitament ikkostitwita jew organizzata b’xi mod ieħor skont il-liġi applikabbli, kemm jekk għall-profitt jew

għal fini ieħor u kemm jekk tkun proprjetà privata jew tal-gvern, inkluża kwalunkwe korporazzjoni, fond fiduċjarju, sħubija, impriża kongunta, impriża individwali jew assoċjazzjoni;

- (j) “persuna ġuridika ta’ Parti” tfisser:
 - (i) għall-Unjoni Ewropea: persuna ġuridika kkostitwita jew organizzata skont il-liġi tal-Unjoni Ewropea jew tal-Istati Membri tagħha u involuta f’operazzjonijiet kummerċjali sostantivi¹ fit-territorju tal-Unjoni Ewropea;
 - (ii) għall-Angola: persuna ġuridika kkostitwita jew organizzata skont il-liġi tal-Angola u involuta f’operazzjonijiet kummerċjali sostantivi fit-territorju tal-Angola;
- (k) “miżura” tfisser kull miżura minn Parti, kemm jekk fil-forma ta’ liġi, regolament, regola, proċedura, deċiżjoni, azzjoni amministrattiva, jew kull forma oħra;
- (l) “miżura ta’ Parti” tfisser kwalunkwe miżura adottata jew miżmuma minn²:
 - (i) gvernijiet jew awtoritajiet ċentrali, reġjonali jew lokali; jew
 - (ii) entitajiet mhux governattivi fl-eżerċizzju ta’ setgħat iddelegati minn gvernijiet jew minn awtoritajiet ċentrali, reġjonali jew lokali;
- (m) “persuna fiżika ta’ Parti” tfisser:
 - (i) għall-Unjoni, ċittadin ta’ Stat Membru tal-Unjoni skont il-liġi tiegħu³;

¹ Skont in-notifika tagħha tat-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea lid-WTO (WT/REG39/1), l-Unjoni Ewropea tifhem li l-kunċett ta’ “rabta effettiva u kontinwa” mal-ekonomija ta’ Stat Membru tal-Unjoni Ewropea mnaqqax fl-Artikolu 54 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea huwa ekwivalenti għall-kunċett ta’ “operazzjonijiet kummerċjali sostantivi”.

² Għal aktar ċertezza, “miżuri ta’ Parti” tkopri miżuri minn entitajiet elenkati fil-punti (l) (i) u (l) (ii), li jiġu adottati jew li jinżammu billi jingħataw struzzjonijiet, direzzjonijiet jew permezz ta’ kontrolli, b’mod dirett jew indirett, fuq l-imgħiba ta’ entitajiet oħrajn fir-rigward ta’ dawk il-miżuri.

- (ii) għall-Angola, ċittadin tal-Angola skont il-liġi tagħha;
- (n) “operazzjoni” tfisser it-twettiq, il-ġestjoni, il-manutenzjoni, l-użu, it-tgawdija jew il-bejgħ jew forma oħra ta’ disponiment ta’ intrapriża; u
- (o) “pubblikazzjoni” tfisser li ssir disponibbli f’pubblikazzjoni uffiċjali, bħal ġurnal uffiċjali, jew sit web uffiċjali.

ARTIKOLU 4

Trattament tan-nazzjon l-aktar iffavorit

1. Kull Parti għandha tagħti immedjatament u mingħajr kundizzjoni lill-investituri tal-Parti l-oħra u l-investimenti tagħhom trattament xejn anqas favorevoli minn dak li tagħti, f’sitwazzjonijiet simili, lill-investituri ta’ kwalunkwe pajjiż ieħor u l-investimenti tagħhom, fir-rigward tal-applikazzjoni ta’ dan il-Ftehim fit-territorju tagħha.
2. Il-paragrafu 1 ma għandux jiġi interpretat li jobbliga lil xi Parti biex testendi lill-investituri tal-Parti l-oħra jew l-investimenti tagħhom il-benefiċċju ta’ kwalunkwe trattament li jirriżulta minn:
 - (a) miżuri li jipprevedu r-rikonossiment, inkluż ir-rikonossiment tal-istandards jew tal-kriterji għall-awtorizzazzjoni, għal-liċenzjar, jew għaċ-ċertifikazzjoni ta’ persuna fiżika jew ta’ intrapriża biex twettaq attività ekonomika, jew ir-rikonossiment ta’ miżuri prudenzjali kif imsemmi fil-paragrafu 3 tal-Anness dwar is-Servizzi Finanzjarji għall-Ftehim Ġenerali dwar il-Kummerċ fis-Servizzi

³ Id-definizzjoni ta’ persuna fiżika tinkludi wkoll persuni li jirrisjedu b’mod permanenti fir-Repubblika tal-Latvja li ma humiex ċittadini tar-Repubblika tal-Latvja jew ta’ kwalunkwe Stat ieħor iżda li huma intitolati, skont id-dritt tar-Repubblika tal-Latvja, li jirċievu passaport ta’ persuna mhux ċittadina.

stabbilit fl-Anness 1B tal-Ftehim ta' Marrakesh li Jistabbilixxi l-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ, magħmul f'Marrakesh fil-15 ta' April 1994; jew

- (b) kwalunkwe ftehim bilaterali, reġjonali jew multilaterali li jinkludi impenji biex jitnehhew sostanzjalment l-ostakoli kollha għall-investiment fost il-partijiet jew jeħtieġ l-approssimazzjoni tal-leġiżlazzjoni tal-partijiet f'settur ekonomiku wieħed jew aktar.
3. Għal aktar ċertezza, id-dispożizzjonijiet inklużi fi ftehimiet internazzjonali oħra konkluzi minn Parti minnhom infushom ma jikkostitwixxux "trattament" kif imsemmi fil-paragrafu 1 u għalhekk ma jistgħux jitqiesu meta jiġi vvalutat ksur ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 5

Miżuri kontra l-korruzzjoni u attivitajiet illegali oħra

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-impatt negattiv tal-korruzzjoni, il-ħasil tal-flus, il-finanzjament tat-terroriżmu, il-frodi tat-taxxa u l-evażjoni tat-taxxa fuq l-ekonomiji u s-soċjetajiet, inkluż billi jimpedixxu l-iżvilupp sostenibbli u jiskoraġġixxu l-investiment.
2. Kull Parti tikkonferma l-impenn tagħha li tiegħu miżuri adegwati biex tipprevjeni u tiġġieled il-korruzzjoni, il-ħasil tal-flus, il-finanzjament tat-terroriżmu, il-frodi tat-taxxa u l-evażjoni tat-taxxa, fir-rigward ta' kwistjonijiet koperti minn dan il-Ftehim f'konformità ma' standards miftiehma internazzjonalment li ġew approvati jew li huma appoġġati minn dik il-Parti bħall-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti kontra l-Korruzzjoni, adottata mill-Assemblea Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti fil-31 ta' Ottubru 2003, u l-Linji Gwida tal-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi (minn hawn 'il quddiem imsejha "OECD") għall-Intrapriżi Multinazzjonali tal-2011, kif ukoll l-istandards attwali fil-qasam tat-tassazzjoni internazzjonali.

KAPITOLU II

PREVEDIBBILTÀ U TRASPARENZA

ARTIKOLU 6

Amministrazzjoni ta' miżuri ta' applikazzjoni ġenerali

Kull Parti għandha tiżgura li l-miżuri kollha ta' applikazzjoni ġenerali li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim jiġu amministrati b'mod raġonevoli, oġġettiv u imparzjali.

ARTIKOLU 7

Rekwiżiti ta' pubblikazzjoni

Kull Parti għandha tippubblika fil-pront jew b'xi mod ieħor tagħmel disponibbli għall-pubbliku bil-miktub u, ħlief f'sitwazzjonijiet ta' emerġenza, mhux aktar tard minn meta jidhlu fis-seħħ, il-miżuri rilevanti kollha ta' applikazzjoni ġenerali li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim b'tali mod li l-investituri jkunu jistgħu jiġu infurmati bihom.

ARTIKOLU 8

Pubblikazzjoni minn qabel u opportunità li jsiru kummenti

1. Sa fejn ikun prattikabbli u b'mod konsistenti mas-sistema legali tagħha għall-adozzjoni ta' miżuri, kull Parti⁴ għandha tippubblika minn qabel:
 - (a) il-proposti għal-liġijiet u r-regolamenti ta' applikazzjoni ġenerali li għandhom jiġu adottati fir-rigward ta' kwistjonijiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim; jew
 - (b) dokumenti li jipprovdu biżżejjed dettalji dwar il-proposti msemmija fil-punt (a) biex jippermettu lill-investituri u lil persuni interessati oħrajn jivvalutaw jekk u kif l-interessi tagħhom jistgħu jiġu affettwati b'mod sinifikanti.
2. Sa fejn ikun prattikabbli u b'mod konsistenti mas-sistema legali tagħha għall-adozzjoni ta' miżuri, kull Parti hija mhegga tapplika l-paragrafu 1 għal proċeduri u deċiżjonijiet amministrattivi ta' applikazzjoni ġenerali li tipproponi li tadotta fir-rigward ta' kwistjonijiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim.
3. Sa fejn ikun prattikabbli u b'mod konsistenti mas-sistema legali tagħha għall-adozzjoni ta' miżuri, kull Parti għandha ttiprovdi lill-investituri u lil persuni interessati oħra, fuq bażi mhux diskriminatorja, opportunità raġonevoli biex jikkumentaw dwar il-miżuri proposti jew id-dokumenti ppubblikati skont il-paragrafu 1 jew 2.
4. Sa fejn ikun prattikabbli u b'mod konsistenti mas-sistema legali tagħha għall-adozzjoni ta' miżuri, kull Parti għandha tikkunsidra l-kummenti li tkun irċeviet skont il-paragrafu 3⁵.
5. Fil-pubblikazzjoni ta' liġi jew regolament ta' applikazzjoni ġenerali msemmija fil-paragrafu 1, jew qabel tali publikazzjoni, sa fejn ikun prattikabbli u b'mod konsistenti mas-sistema legali tagħha għall-adozzjoni ta' miżuri, kull Parti għandha tagħmel ħilitha biex tispjega l-għan u r-raġunament ta' dik il-liġi jew dak ir-regolament.

⁴ Il-Partijiet jifhmu li l-paragrafi 1 sa 4 jirrikonoxxu li l-Partijiet għandhom sistemi differenti biex jikkonsultaw dwar ċerti miżuri qabel ma jkunu finali, u li l-alternattivi stabbiliti fil-paragrafu 1 jirriflettu sistemi legali differenti.

⁵ Din id-dispożizzjoni ma tqiegħed l-ebda obbligu fuq id-deċiżjoni finali ta' Parti li tadotta jew iżzomm kwalunkwe miżura għall-awtorizzazzjoni ta' investment.

6. Kull Parti, sa fejn ikun prattikabbli, għandha tagħmel ħilitha biex tippermetti żmien raġonevoli bejn il-pubblikazzjoni ta' liġi jew regolament imsemmija fil-paragrafu 1 u d-data tal-applikazzjoni tagħha għall-investituri.

ARTIKOLU 9

Trasparenza tal-qafas ta' investment

1. Kull Parti għandha tagħmel disponibbli permezz ta' mezzi elettronici bħal sit web u, fejn ikun prattikabbli, aċċessibbli permezz ta' portal uniku, u taggorna sa fejn ikun possibbli u kif xieraq, dan li ġej:
 - (a) il-liġijiet u r-regolamenti li jikkoncernaw speċifikament l-investment;
 - (b) ir-restrizzjonijiet u l-kundizzjonijiet li japplikaw għall-investment; u
 - (c) l-informazzjoni ta' kuntatt tal-awtoritajiet kompetenti rilevanti għall-awtorizzazzjoni tal-investment.
2. Kull Parti għandha tagħmel disponibbli, fejn ikun prattikabbli permezz ta' mezzi elettronici bħal sit web u aċċessibbli permezz tal-portal uniku msemmi fil-paragrafu 1, u taggorna sa fejn ikun possibbli u kif xieraq, deskrizzjoni li tinforma lill-investituri u lil persuni interessati oħrajn dwar il-passi prattiċi meħtieġa għall-investment fit-territorju tagħha inklużi r-rekwiziti u l-proċeduri relatati ma':
 - (a) l-istabbiliment tal-kumpanija u r-reġistrazzjoni tan-negozju;
 - (b) il-konnessjoni ma' infrastruttura essenzjali bħall-provvista tal-elettriku u tal-ilma;

- (c) l-akkwist u r-registrazzjoni ta' proprjetà bħad-drittijiet tas-sjieda tal-art;
 - (d) il-permessi tal-kostruzzjoni;
 - (e) ir-riżoluzzjoni tal-insolvenza;
 - (f) it-trasferimenti kapitali u l-pagamenti;
 - (g) il-konvertibbiltà tal-munita;
 - (h) il-ħlas tat-taxxi; u
 - (i) l-aċċess għall-finanzjament, speċjalment għall-MSMEs.
3. Ma għandha tiġi imposta l-ebda tariffa fuq kwalunkwe investitur fit-territorju ta' Parti għall-aċċess għall-informazzjoni pprovduta skont dan l-Artikolu jew skont l-Artikolu 7.

ARTIKOLU 10

Trasparenza tal-inċentivi għall-investment

1. Kull Parti għandha tagħmel disponibbli permezz ta' mezzi elettronici bħal sit web u, fejn ikun prattikabbli, aċċessibbli permezz ta' portal uniku, u tagġorna sa fejn ikun possibbli u kif xieraq, informazzjoni dwar l-inċentivi għall-investment.
2. L-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 għandha tkopri l-inċentivi kollha disponibbli għall-investituri, inklużi inċentivi finanzjarji, inċentivi fiskali kif ukoll trasferimenti in natura, inklużi inċentivi mhux finanzjarji.
3. L-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 għandha tinkludi l-elementi li ġejjin:

- (a) il-baži ġuridika tal-inċentiv;
- (b) il-forma tal-inċentiv;
- (c) ir-rekwiżiti ta' eliġibbiltà tal-inċentiv;
- (d) il-proċess ta' applikazzjoni għall-inċentiv, inklużi l-formoli u d-dokumenti meħtieġa; u
- (e) informazzjoni ta' kuntatt tal-awtorità kompetenti.

ARTIKOLU 11

Rabtiet mal-ekonomija ospitanti

Kull Parti hija mheġġa tagħmel disponibbli għall-investituri u għall-persuni li jfittxu li jinvestu informazzjoni dwar il-fornituri domestiċi bil-għan li ssaħħaħ ir-rabtiet mal-ekonomija lokali, iżżid il-kompetittività tal-fornituri domestiċi u ttejjeb il-kontribut tal-investiment għall-iżvilupp sostenibbli.

ARTIKOLU 12

Żvelar ta' informazzjoni kunfidenzjali

Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jobbli li Parti tipprovdi informazzjoni kunfidenzjali li l-iżvelar tagħha jxekkel l-infurzar tal-liġi, jew li jkun kuntrarju mod ieħor għall-interess pubbliku, jew li jippreġudika l-interessi kummerċjali legittimi ta' intrapriżi partikolari, pubbliċi jew privati.

KAPITOLU III

SIMPLIFIKAZZJONI TAL-PROCEDURI TA' AWTORIZZAZZJONI

ARTIKOLU 13

Kamp ta' applikazzjoni

Dan il-Kapitolu japplika għall-miżuri tal-Partijiet relatati mal-awtorizzazzjoni tal-investment.

ARTIKOLU 14

Sottomissjoni ta' applikazzjonijiet

Kull Parti għandha, sa fejn ikun prattikabbli, tevita li applikant ikun meħtieġ li jikkuntattja aktar minn awtorità kompetenti waħda għal kull applikazzjoni għall-awtorizzazzjoni. Jekk attività li għaliha tintalab awtorizzazzjoni taqa' fil-guriżdizzjoni ta' diversi awtoritajiet kompetenti, jistgħu jkunu meħtieġa diversi applikazzjonijiet għall-awtorizzazzjoni.

ARTIKOLU 15

Perjodi ta' żmien għall-applikazzjoni

Jekk Parti tkun teħtieġ awtorizzazzjoni, għandha tiżgura li l-awtoritajiet kompetenti tagħha, sa fejn ikun prattikabbli, jippermettu s-sottomissjoni ta' applikazzjoni fi kwalunkwe żmien matul is-sena. Jekk jeżisti perjodu ta' żmien speċifiku għall-applikazzjoni għall-awtorizzazzjoni, il-

Parti għandha tiżgura li l-awtoritajiet kompetenti jippermettu perjodu ta' żmien raġonevoli għas-sottomissjoni ta' applikazzjoni.

ARTIKOLU 16

Applikazzjonijiet elettronici u aċċettazzjoni ta' kopji

Jekk Parti tkun teħtieġ awtorizzazzjoni, hija għandha tiżgura li l-awtoritajiet kompetenti tagħha:

- (a) sa fejn ikun possibbli, jaċċettaw applikazzjonijiet f'format elettroniku; u
- (b) jaċċettaw kopji ta' dokumenti, li jkunu awtentikati f'konformità mal-liġi tal-Parti, minflok dokumenti oriġinali, sakemm l-awtoritajiet kompetenti ma jkunux jeħtieġu dokumenti oriġinali sabiex jipproteġu l-integrità tal-proċess ta' awtorizzazzjoni.

ARTIKOLU 17

Ipproċessar ta' applikazzjonijiet

1. Jekk Parti tkun teħtieġ awtorizzazzjoni, hija għandha tiżgura li l-awtoritajiet kompetenti tagħha:

- (a) sa fejn ikun prattikabbli, jipprovdu perjodu ta' żmien indikattiv għall-iproċessar ta' applikazzjoni;
- (b) fuq it-talba tal-applikant, jipprovdu, mingħajr dewmien żejjed, informazzjoni dwar l-istatus tal-applikazzjoni;

- (c) sa fejn ikun prattikabbli, jaċċertaw, mingħajr dewmien żejjed, il-kompletezza tal-applikazzjoni għall-ipproċessar skont il-liġijiet u r-regolamenti tal-Parti;
- (d) jekk jikkunsidraw applikazzjoni bħala kompluta għall-finijiet tal-ipproċessar skont il-liġijiet u r-regolamenti tal-Parti⁶, f'perjodu ta' żmien raġonevoli wara s-sottomissjoni tal-applikazzjoni jiżguraw li:
- (i) l-ipproċessar tal-applikazzjoni jkun komplut; u
 - (ii) l-applikant jiġi informat bid-deċiżjoni dwar l-applikazzjoni, sa fejn ikun possibbli, bil-miktub⁷;
- (e) jekk jikkunsidraw applikazzjoni bħala inkompluta għall-finijiet tal-ipproċessar skont il-liġijiet u r-regolamenti tal-Parti, f'perjodu ta' żmien raġonevoli, sa fejn prattikabbli:
- (i) jinformat lill-applikant li l-applikazzjoni ma hijiex kompluta;
 - (ii) fuq talba tal-applikant, jidentifikaw l-informazzjoni addizzjonali meħtieġa sabiex l-applikazzjoni titqies kompluta, jew inkella jipprovdu gwida dwar għaliex l-applikazzjoni tkun meqjusa bħala inkompluta; u
 - (iii) jipprovdu lill-applikant bl-opportunità li jipprovidi l-informazzjoni addizzjonali li tkun meħtieġa sabiex tiġi kkompletata l-applikazzjoni⁸;

jekk l-ebda waħda mill-azzjonijiet imsemmija fil-punti (i), (ii) u (iii) ma tkun prattikabbli, u l-applikazzjoni tiġi rrifjutata minħabba inkompletezza, l-

⁶ L-awtoritajiet kompetenti jistgħu jirrikjedu li l-informazzjoni kollha tiġi sottomessa f'format speċifikat sabiex jikkunsidrawha "kompluta għall-finijiet tal-ipproċessar".

⁷ L-awtoritajiet kompetenti jistgħu jissodisfaw ir-rekwiżit stabbilit fil-punt (ii) billi jinformat lill-applikant bil-quddiem bil-miktub, inkluż permezz ta' miżura ppubblikata, li nuqqas ta' tveġiba wara perjodu ta' żmien speċifikat mid-data tas-sottomissjoni tal-applikazzjoni jindika aċċettazzjoni tal-applikazzjoni. Ir-referenza għal "bil-miktub" għandha tinftiehem bħala li tinkludi format elettroniku.

⁸ Tali "opportunita" ma tirrikjedix li awtorità kompetenti tipprovdi estensjonijiet tal-iskadenzi.

awtoritajiet kompetenti għandhom jiżguraw li jinformaw lill-applikant f'perjodu ta' żmien raġonevoli; u

- (f) jekk applikazzjoni tiġi rrifjutata, jinformaw lill-applikant, jew fuq inizjattiva tagħhom stess jew fuq talba tal-applikant, bir-raġunijiet għar-rifjut u bil-perjodu ta' żmien għal appell, u, jekk applikabbi, bil-proċeduri għas-sottomissjoni mill-ġdid ta' applikazzjoni; applikant ma għandux jinżamm milli jissottometti applikazzjoni oħra biss għaliex qabel tkun ġiet miċhuda applikazzjoni.
2. Kull Parti għandha tiżgura li l-awtoritajiet kompetenti tagħha jagħtu awtorizzazzjoni malli jiġi stabbilit, fid-dawl ta' eżami xieraq, li l-applikant jissodisfa l-kundizzjonijiet sabiex jiksibha.
 3. Kull Parti għandha tiżgura li l-awtorizzazzjoni, ladarba tingħata, tidhol fis-seħh mingħajr dewmien żejjed, soġġetta għat-termini u għall-kundizzjonijiet applikabbi⁹.

ARTIKOLU 18

Tariffi

1. Għall-attivitajiet ekonomiċi kollha minbarra s-servizzi finanzjarji, kull Parti għandha tiżgura li t-tariffi tal-awtorizzazzjoni mitluba mill-awtoritajiet kompetenti tagħha jkunu raġonevoli u trasparenti u li fihom infushom ma jirrestringux l-investment.
2. Fir-rigward tas-servizzi finanzjarji, kull Parti għandha tiżgura li l-awtoritajiet kompetenti tagħha, fir-rigward tat-tariffi tal-awtorizzazzjoni li huma jitolbu, jipprovdu lill-applikanti skeda ta' tariffi jew informazzjoni dwar kif jiġu ddeterminati l-ammonti tat-tariffi, u ma jużawx it-tariffi bħala mezz sabiex jevitaw l-impenji jew l-obbligi tal-Parti.

⁹ L-awtoritajiet kompetenti ma humiex responsabbi għal dewmien minhabba raġunijiet barra mir-responsabbiltà tagħhom.

3. It-tariffi tal-awtorizzazzjoni ma jinkludux tariffi għall-użu ta' riżorsi naturali, pagamenti għall-irkant, il-proċedura tal-offerta jew mezzi nondiskriminatorji oħrajn għall-għoti ta' konċessjonijiet jew kontribuzzjonijiet obligatorji għall-forniment ta' servizzi universali.
4. Hlief f'ċirkostanzi urġenti, kull Parti għandha tippermetti żmien adegwat bejn il-pubblikazzjoni u d-dħul fis-seħħ ta' tariffi u imposti godda jew emendati relatati mal-proċeduri ta' awtorizzazzjoni għall-investment, jew informazzjoni li tippermetti lill-investituri jifhmu l-kalkolu ta' dawk it-tariffi u l-imposti. Dawk it-tariffi u l-imposti ma għandhomx jiġu applikati qabel ma tkun giet ippubblikata dik l-informazzjoni.
5. Kull Parti għandha, sa fejn ikun prattikabbli, tadotta jew iżzomm proċeduri li jippermettu l-għażla ta' hlas elettroniku għal tariffi u imposti miġbura minn awtoritajiet kompetenti rilevanti għall-awtorizzazzjoni tal-investimenti.

ARTIKOLU 19

Ogġettività, imparzjalità u indipendenza

Jekk Parti tadotta jew iżzomm miżura relatata mal-awtorizzazzjoni, hija għandha tiżgura li l-awtorità kompetenti kkonċernata tipproċessa applikazzjoni, tiegħu u tamministra d-deċiżjonijiet tagħha b'mod ogġettiv u imparzjali u b'mod indipendenti mill-influwenza indebita ta' kwalunkwe persuna li twettaq l-attività ekonomika li għaliha tkun meħtieġa l-awtorizzazzjoni.

ARTIKOLU 20

Pubblikazzjoni u informazzjoni disponibbli

1. Jekk Parti tkun teħtieg awtorizzazzjoni, hija għandha tippublika minnufih l-informazzjoni meħtiega għall-investituri jew għall-persuni li jkunu qed ifittxu li jinvestu biex jikkonformaw mar-rekwiżiti, mal-istandards tekniċi u mal-proċeduri għall-kisba, għaż-żamma, għall-emendar jew għat-tiġdid ta' dik l-awtorizzazzjoni¹⁰. Tali informazzjoni għandha tinkludi, sa fejn tkun teżisti:
 - (a) ir-rekwiżiti u l-proċeduri ta' liċenzjar u ta' kwalifika;
 - (b) informazzjoni ta' kuntatt tal-awtoritajiet kompetenti rilevanti;
 - (c) it-tariffi ta' awtorizzazzjoni;
 - (d) l-istandards tekniċi applikabbli;
 - (e) il-proċeduri għall-appell jew għar-rieżami ta' deċiżjonijiet li jikkoncernaw l-applikazzjonijiet;
 - (f) il-proċeduri għall-monitoraġġ jew għall-infurzar tal-konformità mat-termini u mal-kundizzjonijiet tal-liċenzji jew tal-kwalifiki;
 - (g) l-opportunitajiet għall-involvement pubbliku, bħal permezz ta' seduti jew kummenti; u
 - (h) il-perjodi taż-żmien indikattivi għall-ipproċessar ta' applikazzjoni.

2. Kull Parti hija mħegġa tikkonsolida l-pubblikazzjonijiet elettronici f'portal uniku.

¹⁰ Il-Partijiet jistgħu jagħtu awtorizzazzjonijiet mingħajr ma jikkonformaw ma' dan l-Artikolu fi kwalunkwe wiehed mill-każijiet li ġejjin relatati mal-idrokarburi:

- a) iż-żona tkun għet sogġetta għal proċedura preċedenti li tikkonforma ma' dan l-Artikolu li ma tkunx irriżultat fl-għoti ta' awtorizzazzjoni;
- b) iż-żona tkun disponibbli fuq bażi permanenti għall-esplorazzjoni jew għall-produzzjoni; jew
- c) l-awtorizzazzjoni mogħtija tkun għet irrinunzjata qabel id-data ta' skadenza tagħha.

ARTIKOLU 21

Żvilupp ta' miżuri

Jekk Parti tadotta jew iżzomm miżuri relatati mal-awtorizzazzjonijiet, hija għandha tiżgura li:

- (a) dawk il-miżuri jkunu bbażati fuq kriterji ċari, oġġettivi u trasparenti, li jistgħu jinkludu l-kompetenza u l-kapaċità li titwettaq l-attività ekonomika, inkluż f'konformità mar-rekwiżiti regolatorji ta' Parti bħar-rekwiżiti tas-saħħa u ambjentali, filwaqt li jinftiehem li l-awtoritajiet kompetenti jistgħu jivvalutaw il-piż li għandu jingħata lil kull kriterju;
- (b) il-proċeduri jkunu imparzjali, faċilment aċċessibbli għall-applikanti kollha, u jkunu adegwati għall-applikanti sabiex ikunu jistgħu juru jekk jissodisfawx ir-rekwiżiti; u
- (c) il-proċeduri fihom infushom ma jimpedixxux it-twettiq tar-rekwiżiti b'mod mhux ġustifikat.

KAPITOLU IV

PUNTI FOKALI U INVOLVIMENT TAL-PARTIJET IKKONĊERNATI

ARTIKOLU 22

Punti fokali għall-faċilitazzjoni tal-investment

1. B'mod konsistenti mas-sistema legali tagħha, kull Parti għandha iżomm jew tistabbilixxi punti fokali xierqa għall-faċilitazzjoni tal-investment biex iservu bħala l-ewwel punti ta' kuntatt għall-investituri fir-rigward ta' miżuri li jaffettwaw l-investment.
2. Kull Parti għandha tiżgura li l-punti fokali għall-faċilitazzjoni tal-investment jirrispondu għall-mistoqsijiet mill-investituri kif ukoll mill-punti fokali għall-faċilitazzjoni tal-investment stabbiliti mill-Parti l-oħra skont dan l-Artikolu sabiex jikkontribwixxu għall-applikazzjoni effettiva ta' dan il-Ftehim.
3. Jekk punt fokali għall-faċilitazzjoni tal-investment ma jkunx jista' jwieġeb għal mistoqsija skont il-paragrafu 2, huwa għandu jagħmel hiltu biex jipprovdi l-assistenza meħtieġa lil min qed jagħmel il-mistoqsija biex jikseb l-informazzjoni rilevanti.
4. Kull Parti għandha tiżgura li l-mistoqsijiet u l-informazzjoni skont dan l-Artikolu jkunu jistgħu jiġu ppreżentati permezz ta' mezzi elettronici.
5. Kwalunkwe informazzjoni pprovduta skont dan l-Artikolu għandha tkun mingħajr preġudizzju dwar jekk il-miżura hijiex konsistenti ma' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 23

Mekkanizmi għas-soluzzjoni tal-problemi

1. Kull Parti għandha tagħmel hilita biex tistabbilixxi jew iżomm mekkanizmi xierqa biex issolvi problemi għall-investituri jew għall-persuni li jfittxu li jinvestu li jistgħu jirriżultaw mill-applikazzjoni ta' kwalunkwe miżura ta' applikazzjoni generali koperta minn dan il-Ftehim.
2. Il-mekkanizmi msemmija fil-paragrafu 1 għandhom ikunu faċilment aċċessibbli, inkluż għall-MSMEs, marbuta biż-żmien u trasparenti. Huma għandhom ikunu mingħajr

pregudizzju għal kwalunkwe proċedura ta' appell jew eżami li l-Partijiet jistabbilixxu jew ikollhom. Huma għandhom ikunu wkoll mingħajr pregudizzju għall-mekkaniżmu għas-soluzzjoni tat-tilwim skont dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 24

Koordinazzjoni domestika bejn l-aġenziji

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza ta' koordinazzjoni domestika mill-qrib tal-awtoritajiet u l-aġenziji responsabbli għar-regolamentazzjoni u l-implimentazzjoni ta' miżuri u proċeduri relatati mal-investment bħala mezz biex jiffacilitaw, jattiraw, iżommu u jespandu l-investment.
2. Kull Parti għandha tagħmel hilita biex tistabbilixxi jew iżzomm mekkaniżmi halli tikkoordina l-attivitajiet bil-għan li:
 - (a) tiffacilita l-investment;
 - (b) tinkoraġġixxi l-koerenza regulatorja u l-prevedibbiltà tal-miżuri u l-proċeduri tal-gvern; u
 - (c) tippromwovi l-koerenza ta' miżuri u proċeduri ta' investment ċentrali, reġjonali u lokali.
3. Sabiex jiġi ffacilitat il-kompitu ta' koordinazzjoni, kull Parti hija mhegga tahtar aġenzija ewlenija b'mod konsistenti mas-sistema legali tagħha.

ARTIKOLU 25

Koerenza regolatorja u valutazzjonijiet tal-impatt

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza ta' qafas regolatorju effettiv, konsistenti, trasparenti u prevedibbli għall-investment.
2. Kull Parti hija mhegga twettaq, f'konformità mar-regoli u l-proċeduri rispettivi tagħha, valutazzjoni tal-impatt ta' miżuri ewlenin¹¹ ta' applikazzjoni ġenerali li tkun qed thejji li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim.
3. Il-Partijiet jirrikonoxxu li, meta jwettqu l-valutazzjonijiet tal-impatt imsemmija fil-paragrafu 2, għandu jitqies l-impatt potenzjali tal-miżuri proposti fuq l-MSMEs u fuq l-iżvilupp sostenibbli.

ARTIKOLU 26

Konsultazzjoni mal-partijiet ikkonċernati u rieżamijiet perjodiċi

1. Kull Parti hija mhegga tirrieżamina, f'intervalli li tqis xierqa, il-miżuri tagħha ta' applikazzjoni ġenerali koperti minn dan il-Ftehim li jaffettwaw l-investment sabiex tiddetermina jekk il-miżuri speċifiċi li tkun implimentat għandhomx jiġu mmodifikati, issimplifikati, estiżi jew revokati, sabiex il-qafas ta' investment tal-Parti jsir aktar effettiv fl-ilhuq tal-obiettivi ta' politika tiegħu u fl-indirizzar tal-htigijiet speċifiċi tal-MSMEs.
2. Kull Parti hija mhegga tirrieżamina perjodikament it-tariffi u l-imposti tal-awtorizzazzjoni tagħha bil-għan li tnaqqas l-għadd u d-diversità tagħhom.
3. Kull Parti hija mhegga, fl-eżerċizzji ta' rieżami tagħha, tikkunsidra r-rispons tal-partijiet ikkonċernati u tagħmel użu mill-indikaturi tal-prestazzjoni internazzjonali rilevanti.

¹¹ Kull Parti tista' tiddetermina x'jikkostitwixxi miżuri "ewlenin" ta' applikazzjoni ġenerali għall-finijiet ta' dan il-Ftehim.

4. Il-Partijiet huma mistiedna jaqsmu fil-Kumitat dwar il-Facilitazzjoni tal-Investment imsemmi fl-Artikolu 43 l-esperjenzi tagħhom fit-twettiq ta' rieżamijiet perjodiċi u rakkomandazzjonijiet ta' politika li jirriżultaw minnhom.

ARTIKOLU 27

Soluzzjoni tat-tilwim

Il-Kapitolu VI ma għandux japplika għall-Artikoli 24, 25 u 26.

KAPITOLU V

INVESTIMENT U ŻVILUPP SOSTENIBBLI

ARTIKOLU 28

Objettivi

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu li l-iżvilupp sostenibbli jinkludi l-iżvilupp ekonomiku, l-iżvilupp soċjali u l-protezzjoni ambjentali, filwaqt li t-tlieta huma interdipendenti u jsaħħu lil xulxin, u jafferimaw l-impenn tagħhom li jiffacilitaw l-investment b'mod li jikkontribwixxi għall-objettiv ta' żvilupp sostenibbli.
2. L-objettiv ta' dan il-Kapitolu huwa li tissaħħaħ l-integrazzjoni tal-iżvilupp sostenibbli, b'mod partikolari fid-dimensjonijiet tax-xogħol u ambjentali tiegħu, fir-relazzjoni ta' investment tal-Partijiet b'mod li jikkontribwixxi għall-ilhuq tal-Għanijiet ta' Żvilupp sostenibbli tal-Agenda UN2030.

ARTIKOLU 29

Dritt ta' regolamentazzjoni u livelli ta' protezzjoni

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu d-dritt ta' kull Parti li tiddetermina l-politiki u l-prijoritajiet ta' żvilupp sostenibbli tagħha, li tistabbilixxi l-livelli ta' protezzjoni ambjentali u tax-xogħol domestiċi li tqis xierqa u li tadotta jew timmodifika l-ligijiet u l-politiki rilevanti tagħha. Tali livelli ta' protezzjoni, ligijiet u politiki għandhom ikunu konsistenti mal-impenji ta' kull Parti għall-ftachimiet u għall-istandards rikonoxxuti internazzjonalment imsemmijin f'dan il-Kapitolu.
2. Kull Parti għandha tagħmel hilita sabiex tiżgura li l-ligijiet u l-politiki rilevanti tagħha jipprevedu u jheggu livelli għoljin ta' protezzjoni ambjentali u tal-ħaddiema, u għandha tagħmel hilita sabiex ittejjeb tali livelli, ligijiet u politiki.
3. Parti ma għandhiex iddghajjef jew tnaqqas il-livelli ta' protezzjoni mogħtija fil-ligijiet tagħha dwar l-ambjent jew ix-xogħol sabiex theggeg l-investment.
4. Parti ma għandhiex turrinunzja jew tidderoga b'xi mod ieħor mil-ligijiet tagħha dwar l-ambjent jew ix-xogħol, jew toffri li turrinunzja jew b'xi mod ieħor tidderoga minnhom sabiex theggeg l-investment.
5. Parti ma għandhiex tonqos, permezz ta' kors ta' azzjoni jew nuqqas ta' azzjoni sostnut jew rikorrenti, milli tinforza b'mod effettiv il-ligijiet tagħha dwar l-ambjent jew ix-xogħol sabiex theggeg l-investment.
6. Il-Partijiet ma għandhomx jużaw il-ligijiet rispettivi tagħhom dwar l-ambjent jew ix-xogħol b'mod li jkun jikkostitwixxi mezz ta' diskriminazzjoni arbitrarja jew ingustifikabbli

jew restrizzjoni moħbija fuq l-investment internazzjonali.

ARTIKOLU 30

Standards u ftehimiet multilaterali dwar ix-xogħol

1. Il-Partijiet jaffer maw l-impenn tagħhom li jippromwovu l-iżvilupp tal-investment b'mod li jwassal għal xogħol deċenti għal kulhadd, kif espress fid-Dikjarazzjoni tal-Organizzazzjoni Internazzjonali tax-Xogħol (minn hawn 'il quddiem imsejha "ILO") dwar il-Ġustizzja Soċjali għal Globalizzazzjoni Ġusta, adottata f'Ġinevra fl-10 ta' Ġunju 2008 mill-Konferenza Internazzjonali tax-Xogħol (minn hawn 'il quddiem imsejha d-"Dikjarazzjoni tal-ILO tal-2008 dwar il-Ġustizzja Soċjali għal Globalizzazzjoni Ġusta").
2. F'konformità mal-Kostituzzjoni tal-ILO u d-Dikjarazzjoni tal-ILO dwar il-Prinċipji u d-Drittijiet Fundamentali fuq ix-Xogħol u s-Segwitu tagħha, adottata f'Ġinevra fit-18 ta' Ġunju 1998 mill-Konferenza Internazzjonali tax-Xogħol, kull Parti għandha tirrispetta, tippromwovi u timplimenta b'mod effettiv fit-territorju kollu tagħha, inkluż f'"żoni tal-ipproċessar għall-esportazzjoni" u f'"żoni ekonomiċi speċjali" oħrajn, l-istandards tax-xogħol ewlenin rikonnoxxuti internazzjonalment kif definiti fil-Konvenzjonijiet fundamentali tal-ILO, u jimplementaw b'mod effettiv Konvenzjonijiet ulterjuri tal-ILO li l-Istati Membri tal-Unjoni u l-Angola rratifikaw rispettivament.
3. F'konformità mal-impenn tagħhom li jtejbu l-kontribut tal-investment għall-għan tal-iżvilupp sostenibbli, inklużi l-aspetti tax-xogħol tiegħu, kull Parti għandha tippromwovi politiki ta' investment li javvanzaw l-oġettivi tal-Agenda għal Xogħol Deċenti, f'konformità mad-Dikjarazzjoni tal-ILO tal-2008 dwar il-Ġustizzja Soċjali għal Globalizzazzjoni Ġusta, u d-Dikjarazzjoni ta' Ċentenarju tal-ILO għall-Futur tax-Xogħol, adottata f'Ġinevra fil-21 ta' Ġunju 2019 mill-Konferenza Internazzjonali tax-Xogħol.

4. Kull Parti għandha tistabbilixxi, jekk tkun għadha ma għamlitx dan, u żżomm sistema effettiva ta' spezzjoni tax-xogħol għas-setturi ekonomiċi kollha, inkluż għall-attivitajiet tal-agrikoltura u tal-minjieri.
5. Il-Partijiet għandhom jaħdmu flimkien biex isaħħu l-kooperazzjoni tagħhom dwar aspetti relatati mal-investiment tal-politiki u tal-miżuri tax-xogħol, b'mod bilaterali, reġjonali u f'fora internazzjonali, kif xieraq, inkluż fl-ILO.

ARTIKOLU 31

Governanza u ftehimiet ambjentali multilaterali

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza tal-Assemblea tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Ambjent (minn hawn 'il quddiem imsejha l-“UNEA”) tal-Programm tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Ambjent (minn hawn 'il quddiem imsejha l-“UNEP”) u tal-governanza u l-ftehimiet ambjentali multilaterali bħala rispons tal-komunità internazzjonali għall-isfidi ambjentali globali jew reġjonali u jenfasizzaw il-ħtieġa li jissahħaħ l-appoġġ reċiproku bejn il-politiki ta' investiment u dawk ambjentali.
2. Kull Parti għandha timplimenta b'mod effettiv il-ftehimiet, il-protokolli u l-emendi ambjentali multilaterali li tkun irratifikat (minn hawn 'il quddiem imsejha “MEAs”). Il-Partijiet jafferrew l-impenn tagħhom li jippromwovu l-iżvilupp tal-investiment b'mod li jwassal għal livell għoli ta' protezzjoni ambjentali.
3. Il-Partijiet għandhom jaħdmu flimkien biex isaħħu l-kooperazzjoni tagħhom dwar aspetti relatati mal-investiment tal-politiki u tal-miżuri ambjentali, b'mod bilaterali, reġjonali u f'fora internazzjonali, kif xieraq, inkluż fil-Forum Politiku ta' Livell Għoli tan-Nazzjonijiet Uniti dwar l-Iżvilupp Sostenibbli, l-UNEP, l-UNEA, l-MEAs, jew l-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ (minn hawn 'il quddiem imsejha “WTO”).

ARTIKOLU 32

Investiment u tibdil fil-klima

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza li tittiehed azzjoni urgenti biex jiġu miġġielda t-tibdil fil-klima u l-impatti tiegħu, u r-rwol tal-investiment fl-ilħuq ta' dak l-objettiv, f'konformità mal-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti dwar it-Tibdil fil-Klima, magħmula fi New York fid-9 ta' Mejju 1992 (minn hawn 'il quddiem imsejha l-“UNFCCC”), l-iskopijiet u l-għanijiet tal-Ftehim ta' Pariġi, magħmul f'Pariġi fit-12 ta' Diċembru 2015 (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“Ftehim ta' Pariġi”), u ma' MEAs u strumenti multilaterali oħrajn fil-qasam tat-tibdil fil-klima.
2. Kull Parti għandha:
 - (a) timplimenta b'mod effettiv l-UNFCCC u l-Ftehim ta' Pariġi, inklużi l-impenji tagħha fir-rigward tal-Kontributi Stabbiliti fil-Livell Nazzjonali tagħha; u
 - (b) tippromwovi l-appoġġ reċiproku tal-politiki u tal-miżuri dwar l-ambjent u l-klima, u b'hekk tikkontribwixxi għat-tranzizzjoni lejn livell baxx ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra, lejn ekonomija effiċjenti fir-rizorsi u lejn żvilupp reżiljenti għat-tibdil fil-klima.
3. Il-Partijiet għandhom jaħdmu flimkien biex isaħħu l-kooperazzjoni tagħhom f'aspetti relatati mal-investiment tal-politiki u tal-miżuri dwar it-tibdil fil-klima bilateralment, reġjonalment u f'fora internazzjonali, kif xieraq, inkluż fil-UNFCCC, fid-WTO, fil-Protokoll ta' Montreal dwar Sustanzi li Jnaqqsu s-Saff tal-Ożonu, magħmul f'Montreal fis-16 ta' Settembru 1987 u fl-Organizzazzjoni Marittima Internazzjonali.

ARTIKOLU 33

Investiment li jikkontribwixxi għall-iżvilupp sostenibbli

1. F'konformità mal-impenn tagħhom biex itejbu l-kontribut tal-investiment għall-għan tal-iżvilupp sostenibbli, il-Partijiet għandhom jiffacilitaw u jheggu l-investiment fil-produzzjoni u l-konsum sostenibbli, fil-prodotti u s-servizzi ambjentali, u l-investiment ta' rilevanza għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih.
2. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza tal-konservazzjoni u tal-użu sostenibbli tad-diversità bijoloġika u tar-rwol tal-investiment fl-ilħuq ta' dawn l-oġettivi, b'mod konsistenti mal-Konvenzjoni dwar id-Diversità Bijoloġika, magħmula f'Rio de Janeiro fil-5 ta' Ġunju 1992 (minn hawn 'il quddiem imsejha "CBD") u l-protokoll tagħha, il-Konvenzjoni dwar il-Kummerċ Internazzjonali fl-Ispeċijiet ta' Fawna u Flora Selvaġġi fil-Periklu, magħmula f'Washington D.C. fit-3 ta' Marzu 1973 (minn hawn 'il quddiem imsejha "CITES"), MEAs rilevanti oħra li huma parti għalihom, u d-deċiżjonijiet adottati taħthom.
3. Kull Parti għandha tiffacilita l-investiment għall-użu sostenibbli tar-riżorsi bijoloġiċi u l-konservazzjoni tal-bijodiversità, u tiegħu miżuri biex tikkonserva d-diversità bijoloġika meta tkun soġġetta għal pressjonijiet marbuta mal-investiment.
4. Il-Partijiet għandhom jaħdmu flimkien biex isaħħu l-kooperazzjoni tagħhom f'aspetti relatati mal-investiment tal-politiki u tal-miżuri dwar il-bijodiversità b'mod bilaterali, reġjonali u f'fora internazzjonali, kif xieraq, inkluż fis-CBD u s-CITES.
5. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza tal-ġestjoni sostenibbli tal-foresti u r-rwol tal-investiment fl-ilħuq ta' dan l-oġattiv. Għaldaqstant, kull Parti għandha tiffacilita l-investiment b'mod li jkun konsistenti mal-konservazzjoni u l-ġestjoni sostenibbli tal-foresti.
6. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza tal-konservazzjoni u tal-ġestjoni sostenibbli tar-riżorsi bijoloġiċi tal-baħar u tal-ekosistemi tal-baħar u r-rwol tal-investiment fl-ilħuq ta'

dawn l-objettivi. Għaldaqstant, kull Parti għandha tiffacilita l-investiment b'mod li jkun konsistenti mal-konservazzjoni u l-ġestjoni sostenibbli tar-riżorsi bijoloġiċi tal-baħar u tal-ekosistemi tal-baħar.

ARTIKOLU 34

Responsabbiltà soċjali korporattiva u mgħiba responsabbli tan-negozju

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza tal-investituri li jimplementaw id-diligenza dovuta sabiex jidentifikaw u jindirizzaw l-impatti negattivi, bħal fuq l-ambjent u l-kundizzjonijiet tax-xogħol, fl-operazzjonijiet tagħhom, il-ktajjen tal-provvista tagħhom u relazzjonijiet kummerċjali oħra. Il-Partijiet għandhom jipromwovu l-adozzjoni mill-intrapriži u mill-investituri ta' responsabbiltà soċjali korporattiva jew ta' prattiki kummerċjali responsabbli bil-għan li jikkontribwixxu għall-iżvilupp sostenibbli u għall-investiment responsabbli.
2. Il-Partijiet għandhom jappoġġaw it-tixrid u l-użu ta' strumenti rilevanti miftiehma internazzjonalment li ġew approvati jew li huma appoġġati minnhom, bħall-Prinċipji Gwida tan-Nazzjonijiet Uniti dwar in-Negozju u d-Drittijiet tal-Bniedem, il-Patt Globali tan-Nazzjonijiet Uniti, id-Dikjarazzjoni Tripartitika tal-ILO tal-Prinċipji Dwar l-Intrapriži Multinazzjonali u l-Politika Soċjali u l-Linji Gwida tal-OECD għall-Intrapriži Multinazzjonali tal-2011 u l-gwida relatata dwar id-diligenza dovuta.
3. Il-Partijiet għandhom jiskambjaw informazzjoni kif ukoll l-aħjar prattiki dwar kwistjonijiet koperti minn dan l-Artikolu, inkluż dwar modi possibbli biex tiġi ffacilitata l-adozzjoni mill-intrapriži u mill-investituri ta' responsabbiltà soċjali korporattiva, prattiki responsabbli u rapportar, fil-Kumitat dwar il-Facilitazzjoni tal-Investment. Għal dak il-għan, il-Kumitat għandu jżomm kuntatt mill-qrib mal-organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti attivi fil-qasam tar-responsabbiltà soċjali korporattiva jew l-imġiba kummerċjali responsabbli.

ARTIKOLU 35

Investiment u ugwaljanza bejn il-ġeneri

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu li politiki ta' investiment inklużivi jistgħu jikkontribwixxu għall-avvanz tal-emanċipazzjoni ekonomika tan-nisa u l-ugwaljanza bejn il-ġeneri, f'konformità mal-Għan ta' Żvilupp Sostenibbli 5 tal-Aġenda UN2030. Huma jirrikonoxxu l-kontribut importanti tan-nisa għat-tkabbir ekonomiku permezz tal-partecipazzjoni tagħhom fl-attività ekonomika, inkluż l-investiment. Il-Partijiet jenfasizzaw l-intenzjoni tagħhom li jimplimentaw dan il-Ftehim b'mod li jippromwovi u jsaħħaħ l-ugwaljanza bejn il-ġeneri.
2. Il-Partijiet għandhom jaħdmu flimkien b'mod bilaterali u f'fora rilevanti, kif xieraq, biex isaħħu l-kooperazzjoni tagħhom dwar aspetti relatati mal-investiment tal-politiki u l-miżuri dwar l-ugwaljanza bejn il-ġeneri, inklużi attivitajiet imfassla biex itejbu l-kapaċità u l-kundizzjonijiet għan-nisa, inklużi l-ħaddiema, in-nisa tan-negożju u l-imprendituri, biex jaċċessaw u jibbenefikaw mill-opportunitajiet maħluqa minn dan il-Ftehim.

KAPITOLU VI

EVITAR U SOLUZZJONI TA' TILWIM

ARTIKOLU 36

Konsultazzjonijiet

1. Il-Partijiet għandhom jagħmlu ħilithom biex isolvu kwalunkwe tilwima bejniethom rigward l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim, ħlief kif previst mod ieħor

f'dan il-Ftehim, billi jidhlu f'konsultazzjonijiet *in bona fide* bil-għan li jaslu għal soluzzjoni miftiehma b'mod reċiproku.

2. Parti għandha titlob il-konsultazzjonijiet permezz ta' talba bil-miktub mibgħuta lill-Parti l-oħra fejn tidentifika l-miżuri inkwistjoni u l-obbligi skont dan il-Ftehim li hija tqis li l-Parti l-oħra naqset milli tissodisfa.
3. Il-Parti li lilha ssir it-talba għal konsultazzjonijiet għandha twieġeb għat-talba fi żmien 10 ijiem wara d-data tar-riċevuta tat-talba. Sakemm il-Partijiet ma jaqblux mod ieħor, il-konsultazzjonijiet għandhom isiru mhux aktar tard minn 30 jum wara d-data tal-konsenja tat-talba u jsiru fit-territorju tal-Parti li lilha ssir it-talba.
4. Matul il-konsultazzjonijiet, kull Parti għandha tipprova biżżejjed informazzjoni fattwali sabiex tippermetti eżami sħiħ tal-mod li bih il-miżura inkwistjoni tista' tikser l-obbligi rilevanti skont dan il-Ftehim. Kull Parti għandha tagħmel hliitha biex tiżgura l-parteciċipazzjoni tal-persunal ta' awtoritajiet governattivi kompetenti tagħha li jkollhom għarfien espert fil-kwistjoni soġġetta għall-konsultazzjonijiet.
5. Bħala parti mill-konsultazzjonijiet dwar kwistjonijiet relatati mal-ftehimiet jew l-istrumenti multilaterali ambjentali jew tax-xogħol imsemmija f'dan il-Ftehim, il-Partijiet għandhom iqisu l-informazzjoni mill-ILO jew mill-korpi jew l-organizzazzjonijiet rilevanti stabbiliti skont ftehimiet ambjentali multilaterali sabiex jipromwovu l-koerenza bejn il-ħidma tal-Partijiet u dawk il-korpi jew l-organizzazzjonijiet. Meta rilevanti, il-Partijiet għandhom ifittxu parir mingħand dawk il-korpi jew l-organizzazzjonijiet, jew mingħand kwalunkwe espert jew korp ieħor li jqisu xieraq.
6. Kull Parti tista' tfittex, jekk ikun xieraq, il-fehma tas-soċjetà ċivili kif imsemmi fl-Artikolu 46.
7. Il-konsultazzjonijiet, u b'mod partikolari l-informazzjoni kollha żvelata u l-pożizzjonijiet meħuda mill-Partijiet matul il-konsultazzjonijiet, għandhom ikunu kunfidenzjali.

ARTIKOLU 37

Soluzzjonijiet miftiehma b'mod reċiproku

1. Il-Partijiet jistgħu jsibu soluzzjoni miftiehma b'mod reċiproku fi kwalunkwe waqt fir-rigward ta' kwalunkwe tilwima msemmija fl-Artikolu 36.
2. Kull Parti għandha tadotta l-miżuri meħtieġa biex timplimenta s-soluzzjoni miftiehma b'mod reċiproku. Jekk l-implimentazzjoni immedjata ma tkunx possibbli, il-Partijiet għandhom jaqblu dwar perjodu ta' żmien raġonevoli għall-implimentazzjoni.
3. Mhux aktar tard mill-iskadenza tal-perjodu ta' żmien miftiehem imsemmi fil-paragrafu 2, il-Parti li tkun qiegħda timplimenta għandha tgħarraf lill-Parti l-oħra, bil-miktub, dwar kwalunkwe miżura li hija tkun adottat biex timplimenta s-soluzzjoni miftiehma b'mod reċiproku.
4. Jekk il-Partijiet ma jkunux jistgħu jilħqu soluzzjoni miftiehma b'mod reċiproku fi żmien 120 jum mid-data tat-talba għall-konsultazzjonijiet, jew meta s-soluzzjoni miftiehma b'mod reċiproku ma tiġix implimentata fil-perjodu ta' żmien imsemmi fil-paragrafu 2, il-Parti li tkun talbet konsultazzjonijiet skont l-Artikolu 36 tista' titlob li jirrikorru għal arbitraġġ bejn l-Istati biex isolvu t-tilwima. Il-Parti li lilha ssir it-talba għall-arbitraġġ għandha taċċetta jew tirrifjuta dik it-talba fi żmien 30 jum mid-data tat-talba. Fin-nuqqas ta' tweġiba, it-talba għandha titqies li giet miċhuda.

ARTIKOLU 38

Arbitraġġ

1. Il-Partijiet għandhom jagħmlu hilitom biex jaqblu dwar il-kompożizzjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ. Jekk ma jintlaħaq l-ebda ftehim bħal dan fi żmien 30 jum mill-aċċettazzjoni tat-talba għall-arbitraġġ skont l-Artikolu 37(4), kull Parti għandha taħtar arbitru fi żmien 30 jum ieħor. L-arbitri maħtura mill-Partijiet għandhom jaħtru b'mod kongunt il-President tat-tribunal, li ma għandux ikollu n-nazzjonalità ta' xi waħda mill-Partijiet.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel valutazzjoni oġġettiva tal-kwistjoni quddiemu. Sakemm il-Partijiet ma jaqblux mod ieħor, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddetermina r-regoli ta' proċedura applikabbli.
3. Jekk it-tribunal tal-arbitraġġ jikkonkludi li l-miżura inkwistjoni ma tkunx konformi mad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kapitolu, il-Parti li jkun sar l-ilment kontriha għandha tiehu kwalunkwe miżura meħtieġa biex minnufih issir konformi.
4. F'każ li t-talba għall-arbitraġġ tkun ġiet miċhuda mill-Parti li lilha tkun saret it-talba għall-arbitraġġ, jew f'każ ta' nuqqas ta' konformità mar-rapport tat-tribunal, il-Parti li tkun talbet arbitraġġ tista' tadotta miżuri fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim li jkunu proporzjonati għan-nuqqas li jiġu ssodisfati l-obbligi speċifiċi.

ARTIKOLU 39

Trasparenza

Kull Parti għandha tippubblika minnufih:

- (a) it-talba għal konsultazzjonijiet skont l-Artikolu 36;
- (b) is-soluzzjoni miftiehma b'mod reċiproku skont l-Artikolu 37; u
- (c) miżuri skont l-Artikolu 38.

ARTIKOLU 40

Perjodi ta' zmien

1. Il-perjodi ta' zmien kollha stabbiliti f'dan il-Kapitolu għandhom jingħaddu f'jiem tal-kalendarju mill-jum ta' wara l-att li jirreferu għalih, sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor.
2. Kwalunkwe perjodu ta' zmien stabbilit f'dan il-Kapitolu jista' jiġi mmodifikat bi qbil reċiproku bejn il-Partijiet.

ARTIKOLU 41

Proċedura ta' Medjazzjoni

1. Parti tista' fi kwalunkwe ħin titlob li tidhol fi proċedura ta' medjazzjoni fir-rigward ta' kwalunkwe miżura minn Parti li allegatament taffettwa b'mod negattiv l-investment bejn il-Partijiet.
2. Il-proċedura ta' medjazzjoni tista' tinbeda biss permezz ta' ftehim reċiproku tal-Partijiet sabiex jesploraw soluzzjonijiet miftiehma b'mod reċiproku u jqisu kwalunkwe parir u soluzzjoni proposta minn medjatur maħtur mill-Partijiet.
3. Il-Partijiet għandhom jagħmlu ħilithom biex jilħqu soluzzjoni miftiehma b'mod reċiproku fi zmien 60 jum mid-data tal-ħatra tal-medjatur.

4. Sakemm il-Partijiet ma jaqblux mod ieħor, il-passi kollha tal-proċedura ta' medjazzjoni, inkluż kwalunkwe parir jew soluzzjoni proposta, huma kunfidenzjali. Parti tista' tiżvela lill-pubbliku l-fatt li tkun qed isseħħ il-medjazzjoni.
5. Il-proċedura ta' medjazzjoni hija mingħajr preġudizzju għad-drittijiet u għall-obbligi tal-Partijiet skont l-Artikoli 36 u 38 jew skont il-proċeduri ta' soluzzjoni tat-tilwim skont kwalunkwe ftehim ieħor.

KAPITOLU VII

DISPOŻIZZJONIJIET TA' KOOPERAZZJONI U ISTITUZZJONALI

ARTIKOLU 42

Assistenza teknika u bini tal-kapaċità għall-faċilitazzjoni tal-investment

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza tal-assistenza teknika u l-bini tal-kapaċità u jimpenjaw ruħhom li jikkooperaw fit-tiħiħ tal-klima ta' investment fl-Angola u li jappoġġaw l-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim.
2. Dawk l-attivitajiet għandhom jitwettqu fil-qafas tar-regoli u tal-proċeduri rilevanti tal-kooperazzjoni u l-istrumenti għall-iżvilupp tal-Unjoni Ewropea.
3. It-talbiet għall-assistenza għandhom ikunu bbażati fuq il-ħtiġijiet identifikati u f'konformità mar-riformi domestiċi għall-faċilitazzjoni tal-investment. L-assistenza għandha tkun soġġetta għal termini u kundizzjonijiet miftiehma b'mod reċiproku.
4. Il-Partijiet fil-qafas tal-Kumitat dwar il-Faċilitazzjoni tal-Investment għandhom:

- (a) jiskambjaw informazzjoni u jirrieżaminaw il-progress dwar l-assistenza teknika u l-appoġġ għall-bini tal-kapaċità dwar l-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim; u
- (b) jidentifikaw il-ħtiġijiet għall-assistenza teknika u għall-bini tal-kapaċità.

ARTIKOLU 43

Kumitat dwar il-Faċilitazzjoni tal-Investment

1. Sabiex jiġi żgurat li dan il-Ftehim jopera kif suppost u b'mod effettiv, il-Partijiet b'dan jistabbilixxu Kumitat dwar il-Faċilitazzjoni tal-Investment li jinkludi rappreżentanti taż-żewġ Partijiet.
2. Il-Kumitat dwar il-Faċilitazzjoni tal-Investment għandu jiltaqa' l-ewwel darba mhux aktar tard minn sitt xhur wara d-data tad-dħul fis-seħh ta' dan il-Ftehim. Wara dan, il-Kumitat dwar il-Faċilitazzjoni tal-Investment għandu jiltaqa' fuq bażi annwali, sakemm ma jkunx miftiehem mod ieħor mir-rappreżentanti tal-Partijiet, jew mingħajr dewmien żejjed fuq talba ta' waħda mill-Partijiet.
3. Il-laqgħat tal-Kumitat dwar il-Faċilitazzjoni tal-Investment għandhom isiru fl-Unjoni jew fl-Angola, b'mod alternanti, sakemm ma jkunx miftiehem mod ieħor mir-rappreżentanti tal-Partijiet. Il-Kumitat dwar il-Faċilitazzjoni tal-Investment jista' jiltaqa' wiċċ imb wiċċ jew b'mezzi ta' komunikazzjoni xierqa oħrajn, kif jaqblu r-rappreżentanti tal-Partijiet.
4. Il-Kumitat dwar il-Faċilitazzjoni tal-Investment għandu jkun kopresedut, għall-Angola, mill-Ministru għall-Ekonomija u għall-Ippjanar u mill-Ministru għall-Industrija u għall-Kummerċ, u, għall-Unjoni, mill-Membri tal-Kummissjoni Ewropea responsabbli għall-Kummerċ, jew minn dawk innominati minnhom.

ARTIKOLU 44

Funzjonijiet tal-Kumitat dwar il-Faċilitazzjoni tal-Investment

1. Il-Kumitat dwar il-Faċilitazzjoni tal-Investment għandu:
 - (a) iqis modi kif jippromwovi aktar ir-relazzjonijiet kummerċjali bejn il-Partijiet;
 - (b) jissorvelja u jiffaċilita l-implimentazzjoni u l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim, u jippromwovi l-għanijiet ġenerali tiegħu;
 - (c) ifittex modi u metodi xierqa sabiex jipprevjeni jew isolvi l-problemi li jistgħu jinqalgħu fl-oqsma koperti minn dan il-Ftehim, jew biex isolvi t-tilwim li jista' jinqala' rigward l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim;
 - (d) jikkunsidra kwalunkwe materja oħra ta' interess relatata ma' qasam kopert minn dan il-Ftehim skont kif jaqblu r-rappreżentanti tal-Partijiet;
 - (e) jikkunsidra l-inkjesti li jkunu għaddejjin kif imsemmi fl-Artikolu 22 u t-talbiet għal assistenza amministrattiva;
 - (f) jiddiskuti titjib possibbli ta' dan il-Ftehim, b'mod partikolari fid-dawl tal-esperjenza u l-iżviluppi f'fora internazzjonali oħra u skont ftehimiet oħra konklużi mill-Partijiet; u
 - (g) jadotta r-regoli ta' proċedura tiegħu fl-ewwel laqgħa tiegħu.

ARTIKOLU 45

Deċiżjonijiet u rakkomandazzjonijiet tal-Kumitat dwar il-Faċilitazzjoni tal-Investment

1. Il-Kumitat dwar il-Faċilitazzjoni tal-Investment għandu, għall-finijiet li jilhaq l-oġettivi ta' dan il-Ftehim, ikollu s-setgħa li jieħu deċiżjonijiet fejn previst f'dan il-Ftehim. Id-deċiżjonijiet meħuda mill-Kumitat dwar il-Faċilitazzjoni tal-Investment skont dan il-Ftehim għandhom ikunu vinkolanti fuq il-Partijiet. Il-Partijiet għandhom jadottaw il-miżuri meħtieġa biex jimplimentaw daww id-deċiżjonijiet.
2. Għall-finijiet li jintlaħqu l-oġettivi ta' dan il-Ftehim, il-Kumitat dwar il-Faċilitazzjoni tal-Investment jista' jagħmel rakkomandazzjonijiet xierqa fir-rigward tal-kwistjonijiet kollha koperti minn dan il-Ftehim.
3. Il-Kumitat dwar il-Faċilitazzjoni tal-Investment għandu jieħu d-deċiżjonijiet tiegħu u jagħmel ir-rakkomandazzjonijiet tiegħu b'konsens.

ARTIKOLU 46

Djalogu mas-soċjetà ċivili

1. Il-Partijiet għandhom jorganizzaw djalogu mas-soċjetà ċivili (id-“djalogu”) biex jiddiskutu l-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim.
2. Il-Partijiet għandhom jippromwovu fid-djalogu rappreżentanza bilancjata tal-partijiet ikkonċernati rilevanti, inklużi organizzazzjonijiet mhux governattivi, organizzazzjonijiet tan-negozju u ta' min iħaddem u trade unions, attivi dwar kwistjonijiet ekonomiċi, ta' żvilupp sostenibbli, soċjali, ambjentali u kwistjonijiet oħra.
3. Id-djalogu għandu jsir fuq bażi annwali, flimkien mal-laqgħa tal-Kumitat dwar il-Faċilitazzjoni tal-Investment, sakemm ma jkunx miftiehem mod ieħor mill-Partijiet.

4. Għall-finijiet tad-djalogu, il-Partijiet għandhom jipprovdu informazzjoni dwar l-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim. Il-fehmiet u l-opinjoni espressi matul id-djalogu jistgħu jiġu sottomessi lill-Kumitat dwar il-Facilitazzjoni tal-Investment u jistgħu jsiru disponibbli għall-pubbliku.
5. Il-Partijiet jistgħu jagħzlu li jorganizzaw id-djalogu permezz ta' mekkaniżmi eżistenti stabbiliti mill-Partijiet għall-involvement tas-soċjetà ċivili, kif xieraq.

KAPITOLU VIII

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

ARTIKOLU 47

Eċċezzjonijiet ġenerali

Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jiġi interpretat li qed jipprevjeni l-adozzjoni jew l-infurzar tal-miżuri minn kwalunkwe Parti:

- (a) neċessarji sabiex iħarsu s-sigurtà pubblika jew il-morali pubblika jew sabiex iżommu l-ordni pubbliku¹²;
- (b) neċessarji sabiex jipproteġu s-saħħa tal-bniedem, il-ħajja jew is-saħħa tal-annimali jew tal-pjanti;

¹² L-eċċezzjonijiet tas-sigurtà pubblika u tal-ordni pubbliku jistgħu jiġu invokati biss meta tinqala' theddida ġenwina u serja biżżejjed għal wieħed mill-interessi fundamentali tas-soċjetà.

- (c) neċessarji sabiex jassiguraw il-konformità ma' liġijiet jew ma' regolamenti li ma humiex inkonsistenti mad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim inklużi dawk relatati ma' dawn:
 - (i) il-prevenzjoni ta' prattiki li jqarrqu u frawdolenti jew sabiex ikunu ttrattati l-effetti ta' inadempjenza kuntrattwali;
 - (ii) il-protezzjoni tal-privatezza tal-individwi b'relazżjoni għall-ipproċessar u għat-tixrid ta' *data* personali u l-protezzjoni tal-kunfidenzjalità ta' rekords u ta' kontijiet individwali;
 - (iii) is-sikurezza.

ARTIKOLU 48

Eċċezzjonijiet tas-sigurtà

Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jiġi interpretat li:

- (a) qed jobbliga xi Parti sabiex tagħti xi informazzjoni li hija tqis li d-divulgazzjoni tagħha tmur kontra l-interessi tas-sigurtà essenzjali tagħha; jew
- (b) qed jipprevjeni lil Parti milli tiegħu kwalunkwe azzjoni li hija tqis neċessarja għall-protezzjoni tal-interessi tas-sigurtà essenzjali tagħha:
 - (i) marbutin mal-produzzjoni jew mat-traffikar tal-armi, tal-munizzjon u tal-istrumenti tal-gwerra u ma' tali traffikar u tranzazzjonijiet li jsiru f'oġġetti u f'materjali oħrajn, f'servizzi u f'teknoloġija, u ma' attivitajiet ekonomiċi, imwettqa direttament jew indirettament għall-fini ta' provvista lil stabbiliment militari;

- (ii) relatati ma' materjali fissjonabbli u fużjonabbli jew mal-materjali li huma dderivati minnhom; jew
 - (iii) meħudin fi żmien ta' gwerra jew ta' emerġenza oħra f'relazzjonijiet internazzjonali; jew
- (c) qed jipprevjeni lil Parti milli tiegħu xi azzjoni fit-twettiq tal-obbligi tagħha skont il-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti għaž-żamma tal-paċi u tas-sigurtà internazzjonali.

ARTIKOLU 49

Relazzjonijiet mal-Ftehim ta' Cotonou

Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jiġi interpretat bħala li qed jipprevjeni l-adozzjoni minn kwalunkwe Parti ta' miżuri xierqa skont il-Ftehim ta' Cotonou.

ARTIKOLU 50

Durata

Dan il-Ftehim huwa konkluż għal perjodu ta' 20 sena, li jista' jiġġedded awtomatikament għal perjodi ta' żmien ugwali u suċċessivi.

ARTIKOLU 51

Terminazzjoni

1. Kull Parti tista' tinnofika bil-miktub lill-Parti l-oħra ta' dan il-Ftehim dwar l-intenzjoni tagħha li ttejjem dan il-Ftehim.
2. It-terminazzjoni għandha tidhol fis-seħħ sitt xhur wara d-data li fiha l-Parti l-oħra tircievi n-notifika msemmija fil-paragrafu 1.

ARTIKOLU 52

Applikazzjoni territorjali

1. Dan il-Ftehim għandu japplika
 - (a) fir-rigward tal-Unjoni, għat-territorji li fihom jigu applikati t-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u bil-kundizzjonijiet stipulati f'dawk it-Trattati; u
 - (b) fir-rigward tal-Angola, għat-territorji li fihom l-Angola teżercita sovranità jew drittijiet sovrani f'konformità mad-dritt internazzjonali u l-liġi domestika tagħha, inklużi t-territorju tal-art, l-ilmijiet interni, il-baħar territorjali u l-ispazju tal-ajru fuqhom, kif ukoll iż-żoni marittimi maġenb il-baħar territorjali, inkluż qiegħ il-baħar, il-blata kontinentali u s-sottoswol korrispondenti.
2. Ir-referenzi għal "territorju" f'dan il-Ftehim għandhom jinftiehem fis-sens imsemmi fil-paragrafu 1.
3. Għal aktar ċertezza, ir-referenzi għad-dritt internazzjonali f'dan l-Artikolu jinkludu, b'mod partikolari, il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Dritt tal-Baħar, magħmula fil-Bajja ta' Montego fl-10 ta' Diċembru 1982. F'każ ta' inkonsistenza bejn id-dritt domestiku u d-dritt internazzjonali, dan tal-aħħar għandu jipprevali.

ARTIKOLU 53

Emendi

Il-Partijiet jistgħu jaqblu, bil-miktub, li jemedaw dan il-Ftehim. Dawn l-emendi għandhom jidhlu fis-sehħ f'konformità mal-Artikolu 57.

ARTIKOLU 54

L-adeżjoni ta' Stati Membri godda mal-Unjoni Ewropea

1. L-Unjoni għandha tinforma lill-Angola bi kwalunkwe talba għall-adeżjoni ta' pajjiż terz biex isir Stat Membru tal-Unjoni.
2. L-Unjoni għandha tinnotifika lill-Angola bid-dhul fis-sehħ ta' kwalunkwe Trattat dwar l-adeżjoni ta' pajjiż terz mal-Unjoni.

ARTIKOLU 55

Drittijiet u obbligi skont dan il-Ftehim

Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jiġi interpretat li jagħti lil persuni drittijiet jew jimponi fuqhom obbligi, għajr dawk maħluqa bejn il-Partijiet skont id-dritt internazzjonali pubbliku, lanqas li jippermetti li dan il-Ftehim jiġi direttament invokat fl-ordinamenti ġuridiċi interni tal-Partijiet.

ARTIKOLU 56

Referenzi għal-liġijiet u għal Ftehimiet oħra

1. Sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor, meta ssir referenza għal-liġijiet u għar-regolamenti ta' Parti, dawk il-liġijiet u r-regolamenti għandhom jinftiehem li jinkludu l-emendi tagħhom.
2. Meta ssir referenza għal ftehimiet internazzjonali jew meta dawn jiġu inkorporati f'dan il-Ftehim, fis-sħuħija tagħhom jew f'parti minnhom, għandha tinftiehem li dawn jinkludu l-emendi tagħhom jew il-ftehimiet suċċessuri tagħhom li jidhlu fis-seħh għaž-żewġ Partijiet fid-data tal-iffirmar ta' dan il-Ftehim jew wara. Jekk tqum xi kwistjoni rigward l-implimentazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim bħala riżultat ta' tali emendi jew ftehimiet suċċessuri, il-Partijiet jistgħu, fuq talba ta' kwalunkwe waħda mill-Partijiet, jikkonsultaw ma' xulxin bil-għan li jsibu soluzzjoni sodisfaċenti b'mod reċiproku.

ARTIKOLU 57

Dhul fis-seħh

1. Dan il-Ftehim għandu jidhol fis-seħh fl-ewwel jum tat-tieni xahar wara d-data li fiha l-Partijiet ikunu nnotifikaw lil xulxin li jkunu tlestew il-proċeduri interni rispettivi tagħhom għal dak l-għan.
2. In-notifiki li jsiru f'konformità ma' dan l-Artikolu għandhom jintbagħtu, fil-każ tal-Unjoni, lis-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u, fil-każ tal-Angola, lill-Ministeru għall-Affarijiet Barranin, id-Direttur Nazzjonali għall-Kooperazzjoni Internazzjonali.

ARTIKOLU 58

Lingwi u testi awtentiċi

Dan il-Ftehim huwa abbozzat f'zewġ kopji fil-lingwa Bulgara, Kroata, Ċeka, Daniża, Netherlandiża, Inġliża, Estonjana, Finlandiża, Franciża, Germaniża, Griega, Ungeriza, Irlandiża, Taljana, Latvjana, Litwana, Maltija, Pollakka, Portugiża, Rumena, Slovakka, Slovena, Spanjola, u Żvediża, b'kull wieħed minn dawn it-testi jkun ugwalment awtentiku.

B'XHIEDA TA' DAN, il-Plenipotenzjarji ffirmati hawn taht, debitament awtorizzati għal dan l-għan, iffirmaw dan il-Ftehim

Magħmul fi, fi jum ta' tas-sena

Għall-Unjoni Ewropea

Għar-Repubblika tal-Angola